

היה חזק ברוח
והיה רבוע ית אהרן

על פי

ואולם הנה זאת באמת אחת מתבולות היצר הרע
וערמתו - להקביל עבודתו בתמידות על לבות
בני האדם, עד שלא ישאר להם רוח להתבונן ולהסתכל
באיה רוח הם הולכים. כי יודע הוא, שאלולי היו שמים
לבם כמעט קט על דרכיהם, ודאי שמייד היו מתחילים לנחם
ממעשיהם, והיתה התרשה הולכת ומתגברת בם, עד שהיו
עוזבים החטא לגמרי. והרי זו מעין עצת פרעה הרשע
שאמר (שמות ה. ט): "תקבד העבדה על האנשים ויעשו כה,
ואל ישעו בדברי שקר". שהיה מחפץ שלא להניח להם
רוח פלל, לבלתי יתנו לב או ישימו עצה נגדו; אלא הנה
משתדל להפריע לבם מכל התבוננות, פכת התמדת העבודה
הבלתי מפקקת. בן היא עצת היצר הרע ממש על בני
האדם, כי איש מלתמה הוא ומלמד בערמימות, ואי אפשר
למלט ממנו אלא בתקמה רבה והשקפה גדולה. הוא מה
שהנביא צווח ואומר (ישעיהו ט. ט): "שימו לבבכם על דרכיכם";
ושלמה אמר בתקמתו (משלי ו. ד-ה): "אל תתן שנה לעיניך
והתנמה לעפעפיך. הנצל כפזי מיד [ויקצפור מיד יקוש]."
ותקמינו זכרונם לברכה אמרו (מסעי קטן ה. ב): "כל השם
ארחותיו בעולם הזה, זוכה ורואה בישועתו של הקדוש-
ברוך הוא".

מכלל גבורות אלו

וכאשר יענו כן ירבה וכן יפרוץ כן רבה וכן
פרץ מיבעי ליה אמר ריש לקיש רוח
הקודש מבשרתן כן ירבה וכן יפרוץ. כי השיעבוד
הוא למעטם ועל ידי זה החומר שלהם נחלש,
וכאשר החומר נחלש ביותר מתדבק הנפש והרוח
בכח קדוש. וזהו דוקא בישראל כיון שהם דבקים
בכח קדוש או בא להם הברכה בודאי, לכך אמר
רוח הקודש מבשרתן כן ירבה וכן יפרוץ, כלומר
כי כמו שהיו מצרים משעבדים, היה כח הקדוש
דבק בהן ומבשרתן כן ירבה וכן יפרוץ. ולמעלה
אצל וימת יוסף וכל אחיו שם נתבאר טעם אחר
ענין שם:

(ז) וישרצו, שהיו יולדות ששה וברט
(ח) ויקם מלך חדש, רב ושמואל, חד אמר: חדש נפשו, וחד אמר: שנתחדשו
גורוניו וסוטה יא. אשר לא ידע, עשה עצמו קאלו ה לא ידע: (י) הבה נתחכמה

לו, כל הבה, לשון הקנה והקנה לך רב, ויא, כלומר: חמינו עצמכם לך. נתחכמה
לו, לעם. נתחכמה מה לעשות לו מ. ורבותינו דרשו: נתחכם למושיעו של ישראל,
לזוים בפינו, כ שקבר נשבע שלא יביא מבול ל לעולם, והם לא הבינו שעל כל השלם
אינו מביא, אבל הוא מביא על אמה אחת, ברש"י יקו.

עולת ראיה

נצת, להם עני, ויציאת חפזו, אלה המה הסמנים את צורת המצוה אמנם
יציאת החפזו ביסודה היתה עצת ד', להרים מעלתם של ישראל שלא עיפ דרך
ההתפתחות הסידורית, שכל אומה מתפתחת בסדריה הטבעיים וחבא למעלה
החמריית והרוחנית לאטה, כ"א שהכחות הגדולים, הנרדמים בנפש האומה כל זמן
היונה במצרים, כבושים בעני ושפלות חמרית ומוסרית, יצאו בפתע פחאס מן הכח
אל הזועל, עד שנהפכו מעבדים לעם הרבנות בתרבות אלהית רבת ורבת
ערך, לעם קדוש הראוי להדרכה היותר עליונה, לאור היותו גדול, של תורת
אמת, והנה כאן נולד גוי פעם אחת, ויד ד' עשתה זאת להעמיד את ישראל לגוי
לפניו ע"י ירו התזקה. ע"כ היה העיקר בבנין שלא תהיה מעורבת בצורתם הלאומית
שום צורה קולטורית, שכל הקניינים הרוחניים ביהוש לאומי שראו במצרים לא נצו
אליהם מאומה, ואותו המעט שנדבק בידם מע"ז של מצרים משכו יריהם ממנה
קודם שזייטת הפסח, עד שהיו משוללים מכל צורה לאומית, והיתה אפשרות שתחול
עליהם הסבעת הצורה האלהית, בתור מיסדת הבנין של האומה בכללה. ד' בוד יתנו
ואין צנו אל בכר, והנה לולא היו ישראל עם כזה, שיוכל להתפתח רק ע"פ הנטיעה
האלהית, וששום צורה אחרת אינה יכולה להתרכב בו, או לא היה צריך כלל לאותו
החפזו, והיו מתפתחים מעט מעט, ממעלה למעלה, מתוך התרבות המצרית לתרבות
יותר טובה עד שהיו באים להכשר קבלת התורה, אבל מתוך ששום תרבות אחרת היא
מעכבת את קדושת התורה והצורה האלהית המיוחדת לישראל לחול עליהם, ע"כ
לעולם לא היו כלל ראויים לפיתוח של התרבות, והיה משום כן החפזו מוכרח, ע"כ
היה דוגמא שלהם למצוה המשוללת מכל צורה של איזה טעם, וראויים הטעמים
לחול עליו כשהוא במילואו וטובו, ע"כ זאת התוצאה מכלל העמים שב-מוציא,
העצמות המתגברת, א גרמה למצוה מניעת ההדרגה, ושליחה הערובות כחות
זרים, ד' מלכנו ד' מחוקקנו והוא יושיענו.

עצמיות וגאולה מחבוט הקבר.

צה

כל החולשות הגופניות וחיותניות, כל הכחשבות הפסולות, וכל הרעיונות המדלדלים, המטשטשים את הכשרון ואת הבהירות הנשמתיח. באים רק מחסרון הארה של הנשמה העצמית. חסרון הזלת טל החיים היסודי, של הרצון וההרגשה, ההכרה והתשוקה, ממחורח הפנימית.

על ידי מעשים רעים ונטיות עכורות מתחשכת אורה של הנשמה, ומעינה נכבש, והאדם סוכג לו את רוחניותו מכלים אחרים, מרשמי חוץ. של עולמים, ספרים, נפשות ומעשים, ורשמי החוץ פועלים עליו בצורה מדולדלת. או החוכן הפראי של הגוף מתגבר, בצורה של שממון ושל הריסה, והאדם הולך בלא כח לפני רודפיו, אכד או את היסוד, הצינור המשפיע לעצמיותו במקור החיים המיוחד לו, את הפסוק שלו, את דאותיות של שבו שבהורה ודמיון הבשר הולך וכרעיש, חובט בו בכל שוטי ברול הוא קבור באדמת עפר קברו החומרי, וכבול בכבלי זוהמא, ענן השכחה החשוך סוכב את כל מלא קומתו, ואת שמו לא ידע.

חיבוט קבר זה עם כל בהלותיו ישנו בכל עת וזמן, בין בפרטיותו של כל אחד, בין בכללות האומה. אכחוב להם רובי תורתו כמו זר נחשבו, ותהי להם תזות הכל כדבר הספר החתום. והננו כמו חללים עוכבי קבר, אשר לא זכרחם עוד, והמה מידך נגורו